

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών «Total E&P Greece B.V.», «ExxonMobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V.» και «Ελληνικά Πετρέλαια Ανώνυμη Εταιρεία» για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια Περιοχή «Δυτικά Κρήτης», Ελλάδα»

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από δύο (2) άρθρα.

Με τις διατάξεις του Άρθρου Πρώτου του νομοσχεδίου φέρεται προς κύρωση η Σύμβαση Μίσθωσης του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων για τη θαλάσσια περιοχή «Ιόνιο», Δυτική Ελλάδα, η οποία υπεγράφη στις 9 Απριλίου 2019 μεταξύ αφενός της Ελληνικής Δημοκρατίας, νομίμως εκπροσωπούμενης από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων Α.Ε., και αφετέρου των εταιρειών «Repsol Exploracion S.A.» και «Ελληνικά Πετρέλαια Ανώνυμη Εταιρεία». Η εν λόγω Σύμβαση, που έχει συνταχθεί τόσο στην ελληνική όσο και την αγγλική γλώσσα, περιλαμβάνει Προοίμιο, Ορισμούς, Ερμηνεία, τριάντα τρία (33) άρθρα και επτά (7) Παραρτήματα.

Ειδικότερα, στο άρθρο 1 ορίζεται ότι το Δημόσιο, ως Εκμισθωτής, παραχωρεί στον Μισθωτή αποκλειστικά δικαιώματα για την εκτέλεση Εργασιών Πετρελαίου στη Συμβατική Περιοχή, ενώ ο Μισθωτής αναλαμβάνει τη διεξαγωγή Εργασιών Πετρελαίου με δικές του αποκλειστικώς δαπάνες.

Με τα άρθρα 2 και 3 ορίζεται η διάρκεια του βασικού σταδίου ερευνών σε οκτώ (8) έτη, σε τρεις διαδοχικές φάσεις, κατά τις οποίες ο Μισθωτής υπο-

χρεούται σε εκπλήρωση του αντίστοιχου Προγράμματος Ελάχιστων Εργασιών και της αντίστοιχης Υποχρέωσης Ελάχιστης Δαπάνης.

Στο άρθρο 4 προβλέπεται η από κοινού υποχρέωση του Εκμισθωτή και του Μισθωτή να συστήσουν εξαμελή Τεχνική Συμβουλευτική Επιτροπή.

Στο άρθρο 5 ορίζεται η υποχρέωση του Μισθωτή να καταρτίζει και να υποβάλλει στον Εκμισθωτή προς έγκριση Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών και Προϋπολογισμό.

Το άρθρο 6 καθιερώνει τη δυνατότητα παραίτησης του Μισθωτή από τα δικαιώματα έρευνας σε ολόκληρη τη Συμβατική Περιοχή ή σε τμήμα αυτής και ρυθμίζει τους όρους και τις συνέπειες της σχετικής διαδικασίας.

Με το άρθρο 7 ρυθμίζεται η διαδικασία και ορίζονται οι υποχρεώσεις του Μισθωτή σε περίπτωση ανακάλυψης υδρογονανθράκων. Ειδικότερα, ο Μισθωτής υποχρεούται να ενημερώσει αμελλητί τον Εκμισθωτή, να καταρτίσει και να υποβάλει στον Εκμισθωτή προς έγκριση Πρόγραμμα Αποτίμησης, να γνωστοποιήσει στον Εκμισθωτή, μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος Αποτίμησης, αν η Ανακάλυψη είναι εμπορικά εκμεταλλεύσιμη, να οριοθετηθεί από κοινού με τον Εκμισθωτή την Περιοχή Εκμετάλλευσης και, τέλος, να καταρτίσει και να υποβάλει στον Εκμισθωτή προς έγκριση Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Παραγωγής σχετικώς με την Ανακάλυψη.

Στο άρθρο 8 ορίζεται η διάρκεια του Σταδίου Εκμετάλλευσης σε είκοσι πέντε (25) έτη (με δυνατότητα δύο πενταετών παρατάσεων) από την ημερομηνία, κατά την οποία ο Μισθωτής θα γνωστοποιήσει στον Εκμισθωτή αν η Ανακάλυψη είναι εμπορικώς εκμεταλλεύσιμη. Με τη λήξη του Σταδίου Εκμετάλλευσης, ο Μισθωτής υποχρεούται να αποδώσει ελεύθερη και καθαρή την Περιοχή Εκμετάλλευσης στο Δημόσιο.

Στα άρθρα 9 και 10 περιγράφονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Μισθωτή κατά την εκτέλεση Εργασιών Πετρελαίου στη Συμβατική Περιοχή. Επίσης, ορίζεται ότι ο Μισθωτής εκτελεί τις Εργασίες Πετρελαίου συμφώνως προς τον Νόμο περί Υδρογονανθράκων (ν. 2289/1995 «Αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 27/8.2.1995), τον Νόμο Υπεράκτιας Ασφάλειας (ν. 4409/2016, «Πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/30/ΕΕ, τροποποίηση του ΠΔ 148/2009 και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 136/28.7.2016) και το Προεδρικό Διάταγμα 127/1996 («Όροι εκμίσθωσης του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων», ΦΕΚ Α' 92/29.5.1996).

Με το άρθρο 11 ρυθμίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες ένα Κοίτασμα Υδρογονανθράκων εκτείνεται εκτός των ορίων της Συμβατικής Περιοχής του Μισθωτή, είτε σε συμβατική περιοχή άλλου μισθωτή, είτε σε περιοχή που

δεν έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο. Στην πρώτη περίπτωση, ο Μισθωτής υποχρεούται, από κοινού με τον μισθωτή της όμορης συμβατικής περιοχής, να καταρτίσει και να υποβάλει στον αρμόδιο Υπουργό Πρόγραμμα Ενοποίησης της Έρευνας και Εκμετάλλευσης του Κοιτάσματος Υδρογονανθράκων, ενώ, στη δεύτερη περίπτωση, ο Μισθωτής υποχρεούται να καταρτίσει ενιαίο πρόγραμμα ανάπτυξης για την Έρευνα και Εκμετάλλευση του Κοιτάσματος Υδρογονανθράκων.

Το άρθρο 12 ορίζει το πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Προστασίας και προβλέπει τις σχετικές υποχρεώσεις του Μισθωτή.

Στο άρθρο 13 προσδιορίζονται η μέθοδος υπολογισμού του Μισθώματος, ως ποσοστού επί των Παραχθέντων και Διασωθέντων Υδρογονανθράκων και Παραπροϊόντων, και η διαδικασία καταβολής του, είτε σε χρήμα, είτε σε είδος.

Στο άρθρο 14 ρυθμίζεται, κατά τρόπο αποκλειστικό, το φορολογικό καθεστώς που διέπει την υπό κύρωση Σύμβαση Μίσθωσης.

Με το άρθρο 15 καθορίζονται οι αποζημιώσεις και τα πρόσθετα ανταλλάγματα που οφείλει να καταβάλει ο Μισθωτής προς το Δημόσιο.

Στα άρθρα 16 και 17 προσδιορίζεται αφενός ο τρόπος υπολογισμού της αξίας των υδρογονανθράκων και αφετέρου η ακολουθητέα μέθοδος για την ποσοτική τους μέτρηση.

Με το άρθρο 18 ρυθμίζεται η υποχρεωτική ικανοποίηση των εγχώριων αναγκών, σε περίπτωση πολέμου ή άλλης κατάστασης έκτακτης ανάγκης.

Στο άρθρο 19 ορίζεται η υποχρέωση του Μισθωτή να τηρεί αρχεία και να υποβάλλει στον Εκμισθωτή αναφορές, δεδομένα, τεχνικές εκθέσεις και δείγματα από γεωτρήσεις, με την επιφύλαξη της εμπιστευτικότητας.

Με το άρθρο 20 κατοχυρώνεται η δυνατότητα του Μισθωτή να μεταβιβάζει το σύνολο ή μέρος των δικαιωμάτων του από τη Σύμβαση, μόνον κατόπιν έγγραφης συναίνεσης του Εκμισθωτή.

Με το άρθρο 21 ορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες το Δημόσιο δύναται να καταγγείλει τη Σύμβαση και να κηρύξει έκπτωτο τον Μισθωτή.

Στο άρθρο 22 περιγράφονται τα δικαιώματα του Δημοσίου σε περίπτωση που ο Μισθωτής περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυότητας.

Στο άρθρο 23 περιγράφεται η διαδικασία και οι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών μεταξύ των Μερών (Α. Φιλικός Διακανονισμός, Β. Διευθέτηση Αποκλειστικού Εμπειρογνώμονα, Γ. Διαιτησία, Δ. Διαμεσολάβηση).

Συμφώνως προς το άρθρο 24, τα Μέρη οφείλουν να συνεργάζονται με πνεύμα καλής πίστης για την επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης.

Στο άρθρο 25 κατοχυρώνεται το δικαίωμα του Μισθωτή να χρησιμοποιεί εργολάβους και υπεργολάβους για την εκτέλεση της Σύμβασης, και θεσπί-

ζεται υποχρέωσή του να εκπαιδεύει το ημεδαπό τεχνικό και επιστημονικό προσωπικό καθώς και υπαλλήλους του Δημοσίου.

Στο άρθρο 26 ορίζεται η έννοια της ανωτέρας βίας και περιγράφονται οι συνέπειες της επέλευσης γεγονότων ανωτέρας βίας κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε υποχρέωσης ή κατά την άσκηση οποιουδήποτε δικαιώματος δυνάμει της Σύμβασης Μίσθωσης.

Στο άρθρο 27 προβλέπεται η αναστολή των υποχρεώσεων του Μισθωτή σε περιπτώσεις καθυστέρησης εκ μέρους της Κρατικής Αρχής στην έκδοση άδειας ή έγκρισης.

Συμφώνως προς το άρθρο 28, σε περίπτωση που ο Μισθωτής βασίζεται στην τεχνική και/ή οικονομική ικανότητα της Μητρικής του Εταιρείας για την εκτέλεση των Εργασιών Πετρελαίου, οφείλει να παράσχει στον Εκμισθωτή Επιστολή Υποστήριξης Μητρικής Εταιρείας.

Στα άρθρα 29 – 32 ρυθμίζονται θέματα γνωστοποιήσεων και επιδόσεων μεταξύ των Μερών, προβλέπονται η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις τροποποίησης της Σύμβασης και ορίζεται ως εφαρμοστέο δίκαιο το ελληνικό.

Τέλος, στο άρθρο 33 τίθεται ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της Σύμβασης η ημερομηνία δημοσίευσης του κυρωτικού της νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στη Σύμβαση περιλαμβάνονται τα εξής Παραρτήματα:

1. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Στοιχειώδη ορθογώνια που συνιστούν τη Συμβατική Περιοχή Δυτικά Κρήτης.
2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Χάρτης Συμβατικής Περιοχής Δυτικά Κρήτης.
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Λογιστική διαδικασία.
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: Αίτηση συναίνεσης για όρυξη γεώτρησης.
5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: Ασφάλειες.
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: Υπόδειγμα Τραπεζικής Εγγύησης.
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ: Επιστολή Υποστήριξης μητρικής εταιρείας.

Με το Άρθρο Δεύτερο του νομοσχεδίου καθορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

Επί του άρθρου 1

Με το άρθρο ένα του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η ως άνω Σύμβαση.

Σχετικώς σημειώνεται ότι η διοικητική δράση του κράτους εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (βλ. Σπ. Φλογαίτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, Αθήνα, 1991, σελ. 21). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση

είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλόμενους), είτε περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, δυνάμει της οποίας και μόνο παράγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. ΣτΕ 4025/1998, 880/2016 και 21/2019, καθώς και Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2017, σελ. 184 επ., συμφώνως προς τον οποίο, αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας).

Εξ άλλου, όπως γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής [βλ., ενδεικτικώς, τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης, Κατασκευής, Χρηματοδότησης, Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του τμήματος Μαλιακός – Κλειδί του Αυτοκινητοδρόμου Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι (ΠΑΘΕ) και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (ν. 3605/2007), «Κύρωση της Σύμβασης Πώλησης Μετοχών και της Συμφωνίας Μετόχων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Deutsche Telekom AG» (ν. 3676/2008), «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (ν. 4389/2016), «Για την κύρωση της από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ και άλλες διατάξεις» (ν. 4404/2016), «Κύρωση της από 14.11.2014 Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών για την απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΟ Α.Ε. και της από 19.7.2016 Τροποποιητικής Σύμβασης και ρύθμιση λοιπών συναφών θεμάτων» (ν. 4422/2016), «Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της εταιρείας ENERGEAN OIL & GAS- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χερσαία περιοχή "Αιτωλοακαρνανία"» (ν. 4524/2018)], όταν κυρούται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλί-

νουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν τη φύση νομοθετικής διάταξης και, ως εκ τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2019

Οι Εισηγητές
Αλέξανδρος Κεσσόπουλος
Επίκουρος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης
Επιστημονικός Συνεργάτης

Νέστωρ Πολίτης
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών